

KULTUREN

Kv Sankt Mikael 16

Lund, fornlämning nr 73:1
Lunds stad, Lunds kommun, Skåne
Geoteknisk undersökning 2018

KULTURMILJÖRAPPORT 2018:21

AJA GULDÅKER

KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

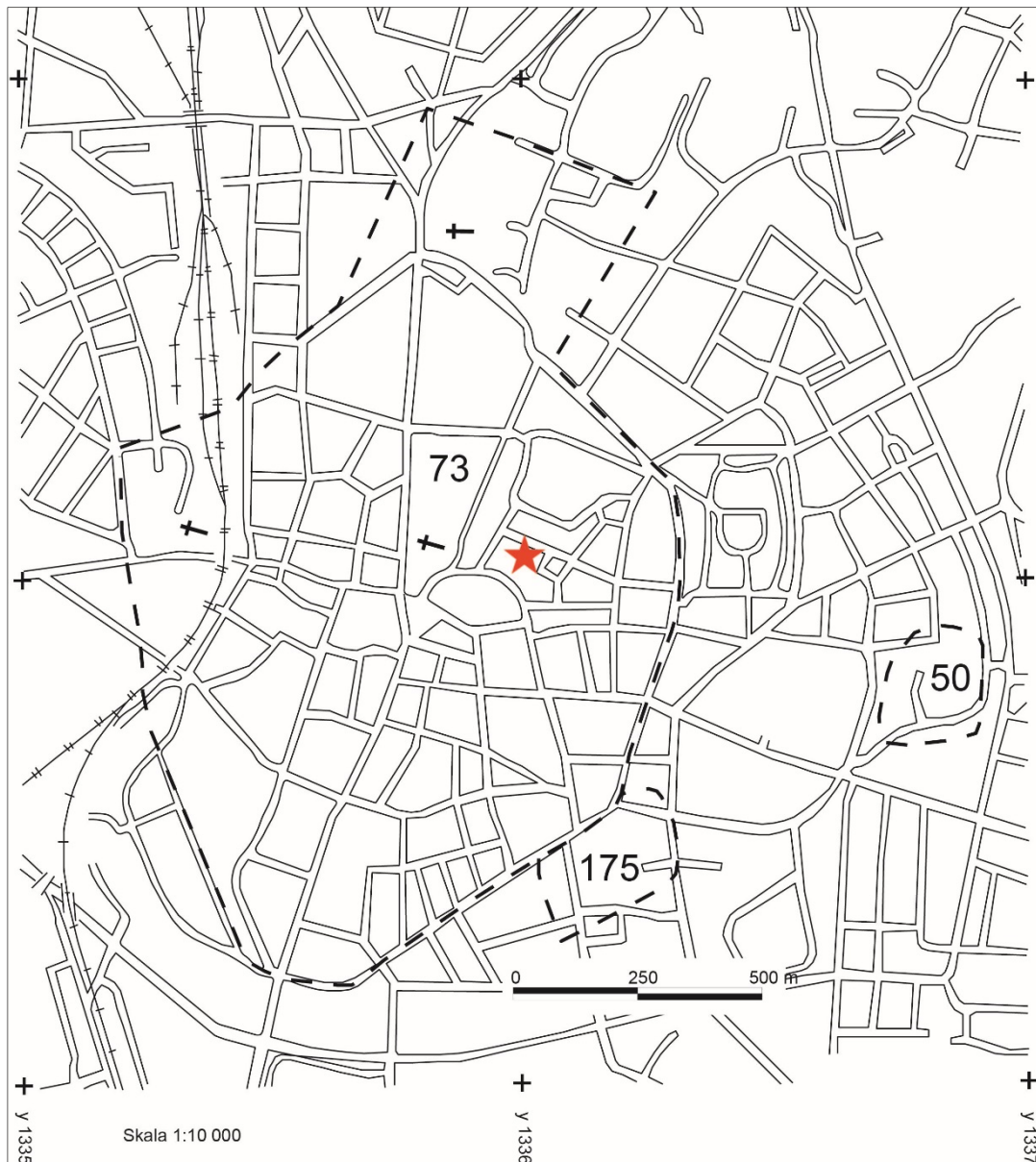
Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	3
Fornlämningsmiljö	4
Topografi.....	4
Exploateringssituationen	4
Tidigare arkeologiska iakttagelser	5
1800-tal och tidigt 1900-tal	5
1960- och 1970-tal.....	6
Sankt Mikael 16 arkeologisk förundersökning 1998	6
Sankt Mikael 16 arkeologisk slutundersökning 1998	7
Sankt Mikael 13 arkeologisk förundersökning 1997	7
Sankt Mikael 8 arkeologisk förundersökning 2000	7
Sankt Mikael 18 arkeologisk förundersökning 2004	8
Sankt Mikael 5 Arkeologisk schaktningsövervakning 1986.....	8
Sankt Mikael 16, arkeologisk förundersökning och geoteknisk undersökning 2014	8
Genomförande och resultat	9
Kulturlagerstatus.....	9
Administrativa och tekniska uppgifter	11
Referenser	12
Litteratur.....	12
Bilagor	12
1. Planritning borrhåll 2018 BP 11-18.....	13
2. Sektioner Borrhåll 11-18	14
3. Lagerbeskrivningar	15
4. Fyndregister.....	17

Sammanfattning

Vallkärra Properties AB har planer på att uppföra bostäder på fastigheten Sankt Mikael 16 och för att undersöka miljöförhållandena i området genomfördes en geoteknisk undersökning. Med anledning av detta gav Länsstyrelsen i Skåne Kulturen i uppdrag att genomföra en förundersökning i form av en schaktningsövervakning (Lst dnr 431-12334-2018, Kulturens projektnummer A_2018_0011). Miljöfirman Konsult Sverige AB som ansökt om tillstånd till ingrepp i fornlämning genomförde 8 provborrningar.

På fyra prover blev det stopp på en nivå mellan 1,30 - 2,60 m där borrhetsen i tre fall hade färg av tegel samt kalkbruk. I ett fall sandsten. Stoppen beror sannolikt på murrester efter dominikaner konventet Sankta Maria Magdalena. I de övriga fyra borrhetserna framkom intakta medeltida kulturlager på mestadels omkring 2 m under dagens marknivå, men på någon punkt möjligen redan på 0,70 m. Raseringslager, som troligen är efterreformatiska, framkom ovanpå de troliga murarna. Utifrån borrhetsernas resultat tycks det som att rejäla uppfyllnadsmassor lagts ovanpå konventets lämningar för att senare bebyggelse skulle erhålla en mer nivellerad yta. Marknivån på fastigheten söder om Sankt Mikael 16 är belägen cirka 1 meter djupare, vilket stärker uppfattningen om en uppfyllnad av fastigheten i norr.

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73, med platsen för undersökningen markerad med en röd stjärna.

Inledning

I samband med en geoteknisk undersökning i fastigheten Sankt Mikael 16 i Lund genomfördes en arkeologisk schaktningsövervakning enligt Länsstyrelsens beslut (431-12334-2018, Kulturens projektnummer A_2018_0011). Miljöfirman Konsult Sverige AB som ansökt om tillstånd till ingrepp i fornlämning i samband med geotekniska borrhningar genomförde 8 provborrningar.

Fornlämningsmiljö

Kv Sankt Mikael är beläget nordöst om Lunds domkyrka. De gator som avgränsar kv Sankt Mikael är av medeltida ursprung, dock har de bytt namn under årens lopp. I norr begränsas kvarteret av Stora Algatan, som med sin nuvarande förlängning Lilla Algatan benämns som "Al-gatan" längs hela sträckningen på Caspar Magnus Espmans karta från år 1783. Stora Algatan benämns "Stora Kosträtet" i Gyllenborgs karta från år 1793, medan "Ahlgatan" på Wiblingens karta från år 1799 återigen avser hela sträckningen. I Löfgrens karta från år 1821 återfinns gatorna med nuvarande uppdelning i "Stora och Lilla Ahlgatan" (André & Högstedt 1990). Sträckningen Lilla Algatan har genom arkeologiska undersökningar kunnat dateras till tidig medeltid (Johansson Hervén 1997). I öster begränsas kvarteret av Själbodgatan, som genomgående tycks ha behållit sitt namn under de senaste århundradena, då den benämns "Själebodgatan" i de äldre stadskartorna. I söder återfinns Magle Stora Kyrkogata, vilken år 1669 benämns som "Frue Magle strätit", år 1783 som "Magdalena Kyrkosträtet" och ett årtionde senare heter den "Magle Kyrkosträtet". I sydväst ligger Kiliansgatan, vilket även det är ett ålderdomligt namn, där dock den norra och här aktuella sträckningen i slutet av 1700-talet benämndes som "Kungsgatan". Slutligen avgränsas kvarteret av nuvarande Krafts torg och Tegnérplatsen på ömse sidor om Historiska museet. Denna gatusträckning hette under äldre tider "Biskopsgatan" (Johansson Hervén 1997).

Topografi

Den ursprungliga topografin i undersökningsområdet bestod av en sluttning mot söder, strax norr om den platå där kv Svartbröder ligger idag. I brytningen mellan platån och sluttningen löpte en sänka från nuvarande Sandgatan, ned längs Kiliansgatan, och genom västra delen av kv Brunius. I sänkan rann en bäck eller ett tidvis vattenförande fuktdrag som var cirka 2,00 meter bred och 0,80 meter djup. Bäckfåran hade ett fall åt söder och i kvarterets sydöstra del har förhistoriska lämningar i form av en härd samt flintavslag påträffats (André 1980 s 32; Gardelin 2007b s 3).

Exploateringssituationen

Under 1950-talet gjorde Ragnar Blomqvist en inventering av stadens bebyggelse och på den aktuella tomten noterade han ett mindre korsvirkeshus inne på gården uppfört år 1835 (Kulturens LB-arkiv). Bygganden vilade på ytlig stensyll som inte bör ha inneburit några större markgrepp. Om andra ingrepp gjorts för rörledningar, brunnar eller annat är inte känt.

Vidare fanns ett hus mot gatan, uppfört år 1836, som var försedd med källare, men om denna sträckte sig under hela byggnadens yta är osäker. På äldre fotografier kan källarfönster ses på byggnadens baksida, men inte på dess framsida mot Stora Algatan (Kulturens LB-arkiv). Vid förundersökningen år 2014 påträffades delar av källaren norr om det runda trapphuset, men dess totala utbredning kunde inte fastställas. Källargolvet påträffades 2,00 m under dagens marknivå och det totala ingreppsdjupet då byggnaden uppfördes bör vara runt 2,30-2,50 m. I samband med att byggnaden uppfördes år 1836 kan delar av tomterna röjts av.

En arkeologisk förundersökning på parkeringsytan genomfördes år 1977 då Skånska Brand planerade ett kontorshus. Rapporten sammanställdes år 2007 av Gunilla Gardelin och bygger på handlingar från Kulturens LA-arkiv. Förundersökningen bestod av fyra schakt i fastighetens hörnor. Schakt 1 var cirka 1,0×5,0 m och cirka 3,0 m djupt. Tegel noterades i kulturlager ned till +40,0 möh. Dateringen för dessa kulturlager kan generellt antas vara efter från 1200-talet eller senare, då tegel inte blir vanligt förrän vid detta århundrade. Dock kan tegel uppträda i mindre mängder och i specifika miljöer redan under 1100-talet. Därunder vidtar kulturlager som sannolikt kan tolkas till tiden före 1200-talet. I schakt 2 påträffades en grundmur som var uppförd på den ursprungliga markhorisonten. Över grundmuren låg ett raseringslager som sannolikt kommer från rivandet av byggnaden. I schakt 3 påträffades två grundmurar på varandra och därutöver tegelstenar lagda i lera. Tegelstenarna representerar ett golvlag i byggnaden. I schakt 4 återfanns två grundmurar bredvid varandra där den västra var yngst. Ett mynt daterat till år 1634 framkom från grundmuren i kalkbruket ovanpå muren. Den östra muren bestod av två rader gråsten med två rader tegelsten emellan (Gardelin 2007a).

En VA-ledning om Ø 150 mm löper tvärs igenom i nordvästlig-sydöstlig orientering på frostfritt djup. Två brunnar, Ø 400 mm, finns anslutna i den norra och i den söder änden av ledningen. Ingen arkeologisk dokumentation finns i Kulturens LA-arkiv rörande detta ingrepp.

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Den arkeologiska kunskapen om kv Sankt Mikael var tidigare ganska begränsad och utgjordes huvudsakligen av observationer av grundmurar i företrädesvis mindre schakt. År 1998, gjordes en slutundersökning kv Sankt Mikael 16 (Larsson in prep.). Denna visade att det i området fanns mycket välbevarade bebyggelselämningar och resultaten gjorde det möjligt att bättre förstå lämningarna i området, men också de stora kunskapsluckor som finns rörande platsen och dess relation till Svartbrödrakonventet. Äldre undersökningar och andra observationer är till stora delar obearbetade och fältdokumentationen förvaras på Kulturens LA-arkiv under aktuell fastighet.

1800-tal och tidigt 1900-tal

År 1872 grävdes en källare till det nu rivna mejeriet som låg i kvarterets nordöstra del och enligt uppgifter kördes 21 vagnslast med människoben bort och tippades på den gamla kemiska institutionens tomt. Skeletten kom från Sankt Mikael's kyrkogård som omfattade den östra delen av kvarteret. I kvarterets södra delar (Sankt Mikael 7, 8 och 13) har byggnadslämningar från Svartbrödrakonventet påträffats vid flera tillfällen i samband med grävningsarbeten, bland annat år 1910 och år 1926. Skilda arkeologiska observationer från början av detta sekel och fram till våra dagar har efterhand byggt upp en bild som ger en antydning om konventets byggnadskomplex och omfattning. Redan år 1906 gjordes den första dokumentationen av byggnadslämningar efter konventet. Sedan

dess har flera övervakningar skett under årens lopp. De största undersökningarna utfördes år 1906, 1927 och 1930 (Blomqvist 1943). Senare ingrepp har främst utgjorts av ledningsschakt. I sydöstra delen av såväl kvarteret som konventområdet påträffades år 1986 en stor tegelugn, daterad till 1360-talet.

Först i början av 1940-talet kunde Ragnar Blomqvist identifiera lämningarna som tillhörande dominikankonventet (Blomqvist 1943 s 123ff). Tidigare fanns uppfattningen att det legat på annat håll i staden. Ännu på 1920-talet då grävningar avslöjade flera skelettgravar, tolkades detta som lämningar efter sockenkyrkan Sankt Mikael.

Den arkeologiska kunskapen om kvarterets norra delar har varit mer begränsad. När byggnaden som angränsar till aktuell exploateringsyta byggdes år 1904 gjordes ingen undersökning, kontroll eller övervakning. När Skånska Brand byggdes på hörntomten år 1906 gjordes en antikvarisk kontroll och resultaten har sammanställts till en planritning utförd av Pär Axel Olsson, då anställd som antikvarie på Kulturen. Två brunnar och två stenrader finns dokumenterade (Kulturens LA-arkiv). Denna del av kvarteret motsvarar tomt nr 104:2 enligt Andréns tomtrekonstruktion (1984). Ytan som motsvarar tomten är i stort sett utschaktad och möjligheterna att belysa dess äldre historia med hjälp av arkeologiska källor finns inte. I samband med tillbyggnaden av gården år 1939 drogs ett nytt vattenledningsschakt, vilket dokumenterades och en stenläggning markerades.

1960- och 1970-tal

När en tillbyggnad uppfördes på den östra gården år 1963 gjordes viss arkeologisk dokumentation. Grundmursrester kunde påvisas vid fem olika punkter. År 1977 fanns det planer på att bebygga den för exploatering nu aktuella ytan. I samband därmed genomfördes en arkeologisk förundersökning om fyra mindre schakt som visade att det på platsen finns goda bevaringsförhållanden, samt förmodligen rikligt med bebyggelselämningar, då kraftiga grundmurar påträffades i tre av schakten. Undersökningen visade också att det fanns omfattande raseringslager ca 1,20 m under dagens markyta på stora delar av området, på samma nivå som grundmurarna påträffades. Däröver dokumenterades på den södra delen flera nedmyllade kulturlager, förmodligen odlingslager från efterreformatorisk tid samt moderna bärlager (Kulturens LA-arkiv). På den norra delen påträffades rester efter den byggnad som uppfördes år 1835 längs Stora Algatan och som revs 1959 (Gardelin 2007b).

Sankt Mikael 16 arkeologisk förundersökning 1998

I samband med projektering inför en tillbyggnad år 1998 genomfördes två grundundersökningar ner till 3,25 m under marknivån invid befintlig källaryttervägg. Det gjordes för att fastställa grundläggningsdjupet på den befintliga byggnaden och borrhölen avsåg att kontrollera kulturlagerdjupet. Två skruvborrsprover togs vilka gav viktiga uppgifter om stratigrafin på den yta som skulle exploateras år 1998. Det totala kulturlagerdjupet kunde fastställas till 2,60 m, och de äldsta kulturlagren innehöll organiskt material. Borrhölen antydde även att den översta metern av stratigrafin kunde

tolkas som utfyllnads- och bärlager i samband med det äldre gathusets uppförande år 1904 (Johansson Hervén 1998).

Sankt Mikael 16 arkeologisk slutundersökning 1998

Planerna på en tillbyggnad ledde till en arkeologisk slutundersökning år 1998 vars resultat sammanfattas nedan.

Det går inte att med säkerhet säga när och hur området först togs i anspråk för bebyggelse eftersom den tidigaste dokumenterade markanvändningen resulterade i en serie stora nedgrävningar. Dessa fylldes igen med bland annat avfall, troligen någon gång under 1000-talet. Aktiviteterna kring nedgrävningarna pågick under en relativt lång tid och utplånade en stor del av eventuellt äldre spår. Nedgrävningarna följde ett mönster varför det kan antas att platsen utgjorde en reglerad och strukturerad bakgård, förmodligen med bebyggelsen placerad närmare Algatan. En skadad byggnadsrest visade att området som tidigare använts för avfallsgroparna togs i anspråk då bebyggelsen förtätades, vilket troligen skedde i början av eller mitten av 1100-talet.

Vid 1200-talets början förändrades tomten. Ett tegelhus med minst två våningar och trapptorn, uppfördes. Byggnadens läge och dimensioner kunde rekonstrueras med hjälp av äldre arkeologiska observationer, något som i sin tur reviderat tolkningen av tomtindelningen. Tegelhuset låg, i förhållande till gatan, något indraget på tomten. Ytan öster om byggnaden utgjorde en gårdsplan. Gården har tolkats som den prebendegård som donerades år 1329 till svartbrödrakonventet.

Gårdens rumsliga organisation varade i flera generationer, från 1200-talets början och revs inte förrän vid början av 1400-talet. Då uppfördes istället en korsvirkesgård med två flyglar, sammanbyggda i vinkel utåt gatan. Den östra kan ha hyst köks- och ekonomi funktioner medan bostadsdelen låg ut mot Algatan. I samband med reformationen drogs gården in till kronan och förlänades ut.

Lämningarna var exceptionellt välbevarade, förmodligen på grund av att området under 1600- och 1700-talet brukades som hagmark och att 1800-talsbebyggelsen låg utanför den undersökta ytan (Larsson in prep.).

Sankt Mikael 13 arkeologisk förundersökning 1997

Vid en förundersökning i kvarterets sydvästra del konstaterades att stora markgrepp hade gjorts i området i modern tid och att inga bevarade lämningar fanns (Karlsson 2005).

Sankt Mikael 8 arkeologisk förundersökning 2000

I samband med grundmursförstärkningar i fastigheten gjordes en förundersökning som omfattade både flera provgropar, besiktning av kryputrymme samt dokumentation av

pålningsarbetena. Förundersökningen bidrog till att fastställa kyrkans dimensioner och byggnadens utformning. Den visade också att det i området finns 2,00—3,00 m tjocka kulturlager och bitvis kraftiga raseringslager från nedrivandet av den medeltida kyrkan och konventet. Även grundmurar hörande till kyrkan och andra byggnader hörande till konventet påträffades. De relativt porösa rivningslagren på vilka den befintliga byggnaden delvis vilade var en bidragande orsak till sättningsproblematiken. Området konstaterades vara väl-dränerat och i kombination med de många ingreppen som gjorts i Kiliansgatan, har detta lett till en accelererad nedbrytning med sättningsproblem i befintliga byggnader (Balic 2000).

Sankt Mikael 18 arkeologisk förundersökning 2004

Förundersökningen gjordes med anledning av en grundmursförstärkning och anläggandet av en ny dränering. Schaktet grävdes till ett djup av ca 1,80 m, utan att moränlera påträffades. Vid undersökningen konstaterades att gårdsplanen förmodligen schaktats ned och sedan fyllts upp med moderna massor vilket bidragit till att kulturlagerstatusen på platsen var dålig med torra och nedbrutna lager (Eriksson 2005).

Sankt Mikael 5 Arkeologisk schaktningsövervakning 1986

I samband med nybyggnation på fastigheten gjordes en schaktningsövervakning. Undersökningen berörde delar av Sankt Mikael's kyrka och dominikanerkonventet. Resultaten visade bland annat att de tidigaste gravarna härrör från 1000-talet, men även att lämningar av profan karaktär som lergolv, brunnar, stolphål, rännor, härdar och nedgrävningar fanns på platsen. Dessa daterades till 1000-tal och 1100-tal. Några lämningar på den norra delen av undersökningsytan var äldre än kyrkogården, vilket pekar på att platsen var bebyggd innan den togs i anspråk som begravningsplats. Norr om kyrkogården påträffades profanbebyggelse från 1200-talet och fram till efterreformatorisk tid. På kyrkogården påträffades åtskilliga gravar samt resterna efter en tegelugn som daterats till 1360-talet (Gardelin 2007).

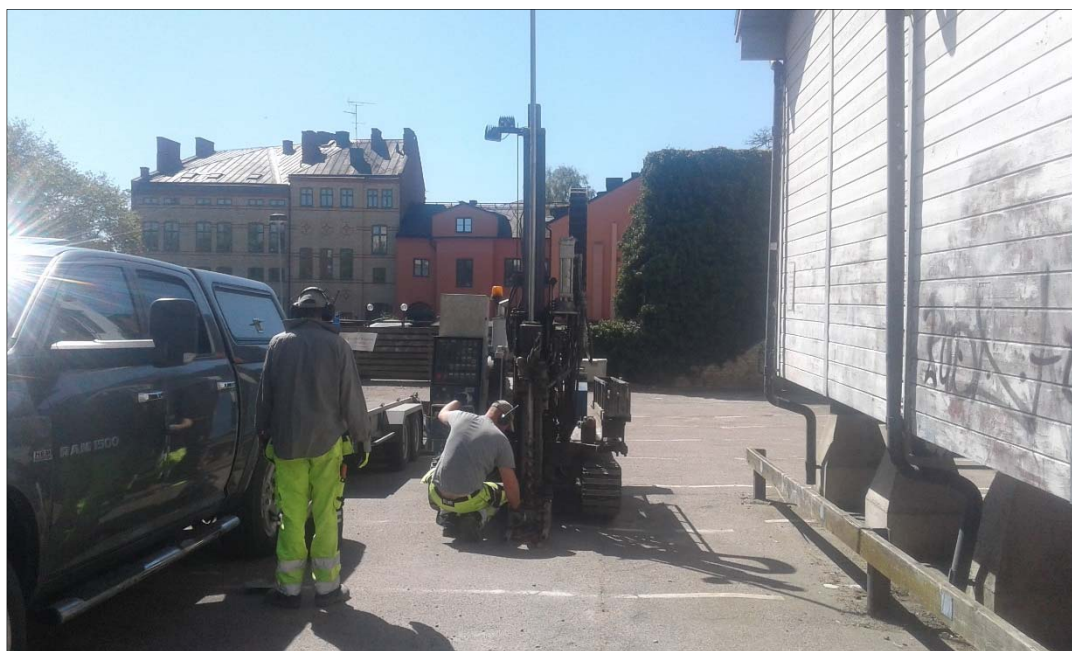
Sankt Mikael 16, arkeologisk förundersökning och geoteknisk undersökning 2014

Den arkeologiska förundersökningen, tillsammans med den geotekniska undersökningen, visade att de arkeologiska förhållandena på många sätt liknar de som framkom vid 1998 års slutundersökning, med stora stenlagda ytor och flera grundmurar. Endast ett fåtal hög- och tidigmedeltida kulturlager kunde undersökas. De indikerar att omfattningen av kulturlager från dessa perioder bör vara likartade med de som dokumenterades vid 1998 års slutundersökning. Tyngdpunkten av de bevarade lämningarna kan förväntas härröra från aktiviteter och bebyggelse från senmedeltiden. Den arkeologiska förundersökningen visade också att, förutom den igenfyllda källare och trapphuset hörande till byggnaden som uppfördes år 1836, är de sentida ingreppen relativt fåtaliga, varför stora väl sammanhållna ytor med välbevarade medeltida kulturlager och byggnadsruiner kan förväntas (Balic och Guldåker 2015).

Genomförande och resultat

Miljöfirman Konsult Sverige AB har ansökt om tillstånd till ingrepp i fornlämning i samband med geotekniska borrhningar i fastigheten Sankt Mikael 16 i Lund. Sammanlagt borrades åtta borrhpunkter fördelat på fastighetens asfalterade yta (BP 11-BP18, Bilaga 1-3).

På fyra prover blev det stopp på en nivå mellan 1,30 - 2,60 m där borrarpeten i tre fall hade färg av tegel samt kalkbruk. I ett fall sandsten. Stoppen beror sannolikt på murrester efter dominikanerkonventet. I de övriga fyra borrhproverna framkom intakta medeltida kulturlager på omkring 2 m under dagens marknivå, men på någon punkt möjligen redan på 0,70 m. Raseringslager som troligen är efterreformatoriska framkom ovanpå de troliga murarna. Utifrån borrhprovernas resultat tycks det som att rejäla uppfyllnadsmassor lagts ovanpå konventets lämningar för att senare bebyggelse skulle erhålla en mer nivellerad yta. Marknivån på fastigheten söder om Sankt Mikael 16 är belägen cirka 1 meter djupare, vilket stärker uppfattningen om en uppfyllnad av fastigheten i norr.

Figur 2. Borrhpunkt 16 under arbete. Fotografiet taget från norr.

Kulturlagerstatus

Då borrhproverna inte gick att genomföra fullt ut på samtliga 8 punkter är kulturlagerstatusen svårtolkad. Kulturlager kan förutom lera/humus/grus mm även bestå

av konstruktioner och murar, vilket det på fyra punkter framkom indikationer på. De övriga borrhöjningarna uppvisade omfattande påförda massor, troligen för att jämna av den sluttande ytan. Bevarade medeltida kulturlager förekom framför allt ovanpå moränleran på de fyra proverna där kulturlagersekvenser framgick. Det är även sannolikt att det finns bevarade kulturlager där borrhöjningen ej kunde perforera murar.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-12334-2018	Fornlämning nr/art	RAÄ
Socken/stad	Lund	Kulturens projektnummer	A_2018_0011
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Lund	Trakt/kvarter/fastighet	Sankt Mikael 16
Typ av exploatering	Geoteknisk- och miljöundersökning		
Uppdragsgivare	Miljöfirman Konsult Sverige AB		
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning		
Ansvarig institution	Kulturen		
Fältarbetsledare	Aja Guldåker		
Övrig personal	-		
Fältarbetstid	2018-05-07		
Fälttid			
Arkeolog	3 h		
Maskin			
Undersökningens omfattning			
Yta	8 borrhövar		
Kubik	-		
Schaktmeter	-		
Kostnad för arkeologi			
Administration/Projektledning	2 x 800 = 1 600 SEK		
Fältarbete	3 x 800 = 2 400 SEK		
Manuell digitalisering	1 000 SEK		
Rapport	8 x 800 = 6 400 SEK		
Fyndhantering	4 x 800 = 3 200 SEK		
Konservering	-		
Analys	-		
Övrigt	-		
Summa:	14 600 SEK		
Kostnad övrigt			
Maskiner	-		
Bodar	-		
Övrigt	-		
Summa			
Summa, faktisk	14 600 SEK		
Summa, beslutad	Enligt löpande kostnad		
Fyndmaterial (förvaring m.m.)	KM 95774:1. Fynden förvaras efter fyndfördelning på Kulturens magasin Diabasen		
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen		
Ritningar, dokumentation	3 st A3 ritfilm: 2 sektionsritningar skala 1:20, 1 planritning skala 1:200		
Foto	4 digitala fotografier		
Analys			
Övriga upplysningar			

Referenser

Kulturens LA-arkiv. Kv S:t Mikael 16. Förundersökning 1977.
Kulturens LB-arkiv.

Litteratur

André, A. & Högstedt, C. 1990. Kartornas Lund. 1580-talet till 1950. *Gamla Lund, årsskrift* 72. Lund.

Andrén, A. 1980. Lund. *Rapport. Medeltidsstaden* 26. Stockholm.

Andrén, A. 1984. Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning. *Rapport Medeltidsstaden* 56. Stockholm.

Balic, I. 2000. Kv. S:t Mikael 8. Lund. Arkeologisk förundersökning 2000. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 93*. Lund.

Balic, I och Guldåker, A. 2015. Sankt Mikael 16, Lund. Arkeologisk förundersökning och geoteknisk undersökning 2014. *Kulturmiljörapporter* 2015:9.

Ericsson, G. 2005. Kv Sankt Mikael 18, Lund. Arkeologisk förundersökning 2004. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 130*. Lund.

Gardelin, G. 2007a. Kv S:t Mikael 3, Lund. Arkeologisk undersökning 1977. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 275*. Lund.

Gardelin, G. 2007b. Kv S:t Mikael 5, Lund. Arkeologisk undersökning 1986. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 254*. Lund.

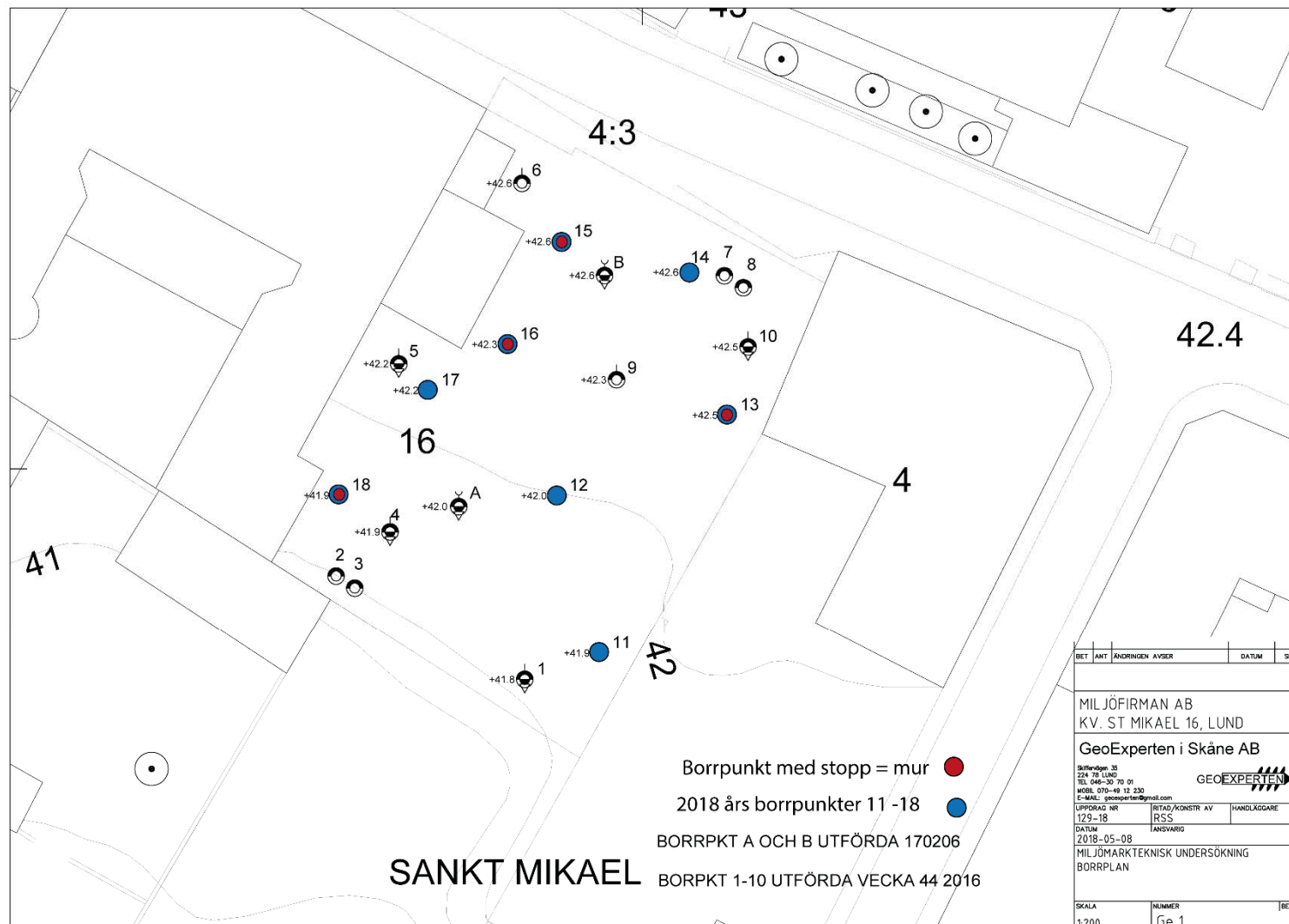
Johansson Hervén, C. 1997. Lilla Algatan, Stora Tomegatan och Agardsgatan, Lund. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 62*. Lund.

Karlsson 2005, M. 2005. Kv S:t Mikael 13, Lund. Arkeologisk förundersökning 1998. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 145*. Lund.

Larsson, S. in prep.

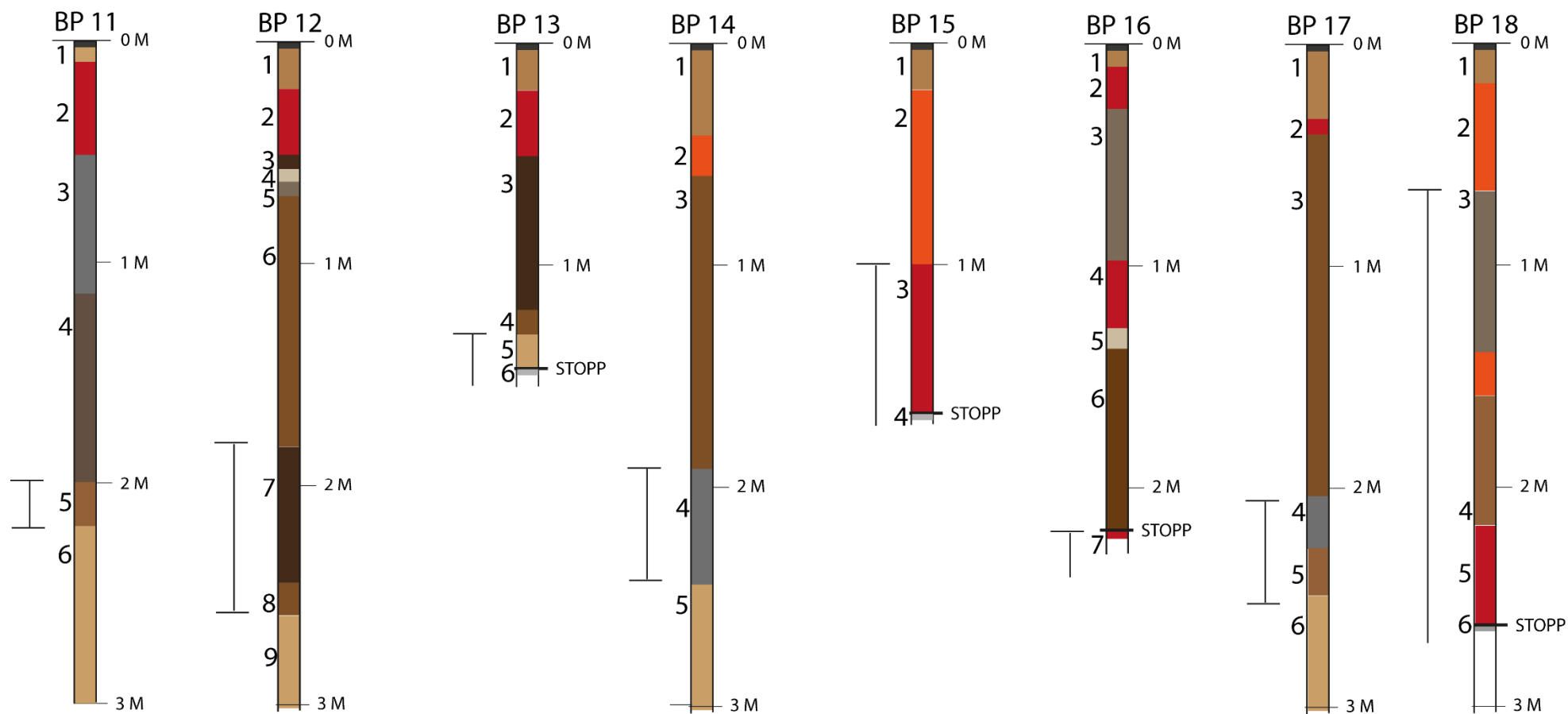
Bilagor

1. Planritning borrhypunkter 2018
2. Sektioner
3. Lagerbeskrivningar
4. Fyndregister

1. Planritning borrhöjningar 2018 BP 11-18

Medeltida kulturlager markerade på respektive sektion av borrhprov

2. Sektioner Borrhpunkt 11-18

3. Lagerbeskrivningar

BP 11

- 0,05 m Asfalt
- 0,05 - 0,20 m Bärlager av grus
- 0,20 – 0,50 m Tegelkross, troligen 1800-1900-tal
- 0,50 – 1,10 m Mörkgrå, fet lera med inslag av träkol, tegelkross (rött tegel samt enstaka gult tegel. Något grovkornigt
- 1,10 – 2,00 m Övergång till brun fet lera. Annars samma komponenter som ovan, samt djurben. Omrörda kulturlager.
- 2,00 – 2,20 m Intakta medeltida kulturlager. Ljusbrunt kulturlager med enstaka inslag av tegelkross och träkol. Något fuktigt
- 2,20 m - Moränlera

BP 12

- 0,05 m Asfalt
- 0,05 - 0,20 m Bärlager av grus
- 0,20 – 0,50 m Tegelkross, troligen 1800-1900-tal
- 0,50 – 0,70 m Tre generationer av gråbrunt grus tolkat som gårdsplan
- 0,70 - 2,20 m Grovkornigt melerat grus med inblandning av kalk, tegel, lera. Möjligen ett raseringslager eller alternativt uppfyllnadsmassor för att erhålla en jämnare yta på fastigheten
- 2,20 – 2,40 m Intakta medeltida kulturlager. Brun fet lera med enstaka inslag av tegelkross och träkol. Relativt fuktigt. Längst ned klingar tegelkrossen av. Inblandning av grovkornigt grus och småsten
- 2,40 – 2,60 m Omrörd kulturjord med inslag av morän och grus
- 2,60 m - Moränlera

BP 13

- 0,05 m Asfalt
- 0,05 - 0,20 m Bärlager av grus
- 0,20 – 0,50 m Tegelkross, troligen 1800-1900-tal
- 0,50 – 1,20 m Brun fet lera med inslag av träkol, tegel. Torrt och något poröst. Omrört
- 1,20 – 1,30 m Som ovan men med mindre brun jord och med grusinslag
- 1,30 m – STOPP. Moränliknande men med inslag av humus. På borrhetsen kalk vilket kan betyda en mur.

BP 14

- 0,05 m Asfalt
- 0,05 - 0,40 m Bärlager av grus
- 0,40 – 0,60 m Bärlager av grus samt tegelkross
- 0,60 – 2,10 m Brun fet lera med mycket grusinslag, tegelkross. Fläckvis med moränlera. Uppfyllnad av området?
- 2,10 – 2,40 m Gråbrun fet lera med inslag av träkol med enstaka tegelkross. Något fuktigt och något kompakt.
- 2,40 m - Morän

BP 15

- 0,05 m Asfalt
- 0,05 - 0,20 m Bärlager av grus
- 0,20 – 1,00 m Grus, lera, tegel, kalkbruk. Uppfyllnad
- 1,00 – 1,70 m Mestadels rött tegel men även grus och kalkbruk
- 1,70 m – STOPP. På borrhspetsen kalk samt tegel vilket kan betyda en mur.

BP 16

- 0,05 m Asfalt
- 0,05 - 0,10 m Bärlager av grus
- 0,10 – 0,30 m Tegel, lera, grus
- 0,30 – 1,00 m Rött tegel, lera, grus och kalkbruk. Uppfyll
- 1,00 – 1,30 m Rött tegel. Raseringslager
- 1,30 – 1,40 m Kalkbruk. Raseringslager
- 1,40 – 2,20 m Brun, fet, lera och inslag av grovt grus. Något kompakt. Omrört.
- 2,20 m – STOPP. På borrhspetsen kalk samt tegel vilket kan betyda en mur.

BP 17

- 0,05 m Asfalt
- 0,05 - 0,30 m Bärlager av grus
- 0,30 – 0,40 m Tegel
- 0,40 – 2,10 m Brungrå fet lera med grusinslag, rött tegel, gult tegel. Uppfyll
- 2,10 – 2,30 m Brun fet lera, finkornig med inslag av träkol. Intakta medeltida kulturlager
- 2,30 – 2,50 m Moränliknande men infiltrerat av kulturjord
- 2,50 m Morän

BP 18

- 0,05 m Asfalt
- 0,05 - 0,20 m Bärlager av grus
- 0,20 – 0,50 m Tegel, grus. Uppfyll
- 0,50 – 0,70 m Tegel
- 0,70 – 1,40 m Gråsvart fet, finkornig fuktig lera med träkolsinslag. Inblandning av moränlera fläckvis. Möjligen intakt medeltida kulturjord
- 1,40 – 1,60 m Kalkbruk, tegel.
- 1,60 – 2,20 m Tegel, kalkbruk, lera. Keramik av typen yngre rödgods. Raseringsmassor
- 2,20 – 2,60 m Inblandning av kalkbruk och äldre tegel, troligen storstenstegel
- 2,60 m – STOPP. På borrhspetsen sandsten

4. Fyndregister

Kv Sankt Mikael 16, Lund

Geoteknisk undersökning 2018

Kulturens projektnummer: A_2018_0011

Lst.dnr: 431-12334-2018

Fyndnr	Kontext	Material	Sakord	Formtyp	Undertyp	Del	Antal	Vikt, g.	Kommentarer
1	BP18/L7	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat	Oidentifierad	mynning	1	23	Tidig glaserat

Arkeologiska arkivrapporter från Lund har övergått i serien Kulturmiljörapporter fr.o.m. 2013.
I serien Kulturmiljörapporter har utgivits:

2018

- 2018:1 Kv. Klockaren 19, Dalby. Fornlämning 40:1, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2017. Mattias Karlsson.
- 2018:2 Falsterbo 2:25 – Kyrkogatan, Falsterbo. Fornlämning 15, Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Ivan Balic.
- 2018:3 Fjärrvärme mm i Lunds kommun, Skåne. Arkeologiska förundersökningar 2012-2013. Aja Guldåker.
- 2018:4 Hunehals borg, Hanhals 4:31, fornlämning Hanhals 71:1, Hanhals socken, Kungsbacka kommun, Halland. Forskningsundersökning 2016.
- 2018:5 Kv Toppen 14, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Aja Guldåker.
- 2018:6 Kv Gråbröder 16, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2015. Ivan Balic.
- 2018:7 Coyetgården och Stinsbostaden i Åkarp, Staffanstorps och Burlövs kommuner, byggnadsdokumentation 2017-2018. Henrik Borg och Carita Melchert
- 2018:8 Kv Domkyrkan 2 – Krafts torg, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015-2016. Gertie Ericsson.
- 2018:9 Innerstaden 2:1 - Stortorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2015. Gertie Ericsson
- 2018:10 Arkeologisk utredning steg 1 inför fördjupad översiktsplan för Lund Sydväst (Källby), Lunds kommun, Skåne län. 2017. Jan Kockum och Johan Wallin.
- 2018:11 Kv Brunius 18, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk kontroll/undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:12 Kv Tegnér 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015 och geoteknisk undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:13 Lunds domkyrka, kv Domkyrkan 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:14 Dalby 90:1, fornlämning Dalby 40:1, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2018. Jan Kockum.
- 2018:15 Svanelucky 3, Astrografhuset, Lunds kommun, Antikvarisk medverkan 2015-2018. Carita Melchert och Erik Blomqvist.
- 2018:16 Galgevängen 1:20, S:t Jörgens park, fornlämning Lund 50, Lunds stad och kommun, Skåne län, arkeologisk undersökning 2016. Jan Kockum.
- 2018:17 Södra stambanan, delen Flackarp-Arlöv, Uppåkra socken, Burlöv och Staffanstorps kommuner, Skåne län. Arkeologisk utredning och förundersökning 2016. Ivan Balic.
- 2018:18 Kv Föreningen 16, kv Universitetet 1, kv Domkyrkan 1 och kv Historiska Museet 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:19 Innerstaden 2:1 - Nygatan, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Krister Kåm Tayanin.
- 2018:20 Kv Städet 10, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:21 Kv Sankt Mikael 16, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2018. Aja Guldåker.